

Otčina

Domov by som rád, do otcovho domu
Vzdialiť sa hluku, srdce túži k tomu,
zájsť k tichým záhradám.
Do sveta šiel som s veľa želaniami
A teraz iba drobná túžba zostala mi,
Nádej len jedinú v srdci chcem mať,
Domov by som rád.

Fil 3, 20

Ale naša otčina je v nebesiach; odtiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Ježiša Krista

Keď človek vstúpi do tohoto kostola, je očarený. Jeho čistou krásou, atmosférou, umením našich predkov.

Môže si veľmi farbisto vybavovať, ako to asi mohlo byť pred takmer 300 rokmi, pri jeho stavbe, keď nemohli majstri použiť žiadne kovy ako spojovací materiál, keď sa doň valili húfy ľudí zo širokého okolia a tento nádherný interiér sa ozýval zvučným spevom, keď stál pred týmto oltárom Andrej Sládkovič so svojou nastávajúcou manželkou....

A v najhlbšom vnútri zažívate ten pocit domova – prepojenie s minulosťou, s tým, čo je súčasťou našej identity, s tým čo je aj dnes živé, čoho ste súčasťou.

Pričom treba povedať, že tento kostol vznikol vlastne v núdzovom stave. Hovoríme o období okolo roku 1700.

Evanjelici na území dnešného Slovenska, ktorých počet rýchlo rástol, konečne dostali možnosť postaviť si kostoly v určitých spádových oblastiach. Mali však výrazné reštrikcie. Stavba musela byť s dreva, teda málo trvácneho materiálu, jej základ nesmel presahovať jednu stopu nad povrchom, ako spojovací materiál sa nesmel použiť železo, vchod nesmel byť z hlavnej cesty, budova musela byť za obcou, bez veže a zvonov, musela byť postavená v priebehu jedného roka a obvykle na močaristých, alebo záplavami ohrozených pozemkoch, ako tu v Hronseku. Je zaujímavé, že za 300 rokov, sa žiadna záplava na Hrone nepriblížila ku kostolu bližšie ako na 1m. Hoci si hornouhorskí úradníci dali záležať, aby artikulárne kostol predurčili reštrikciami na rýchly zánik, viaceré nielenže prežili, ale sú našimi národnými pokladmi, alebo dokonca patria do svetového kultúrneho dedičstva pod ochranou UNESCO, ako tento kostol.

Z núdze vyrástol klenot.

Nemôžem v tejto súvislosti nespomenúť Andreja Sládkoviča. Mal ťažký život. Hmotná núdza, chatrné zdravie, smrť milovaných detí... a tak nádherná, povznášajúca poézia, kázne, vzťahy, horiace srdce, brilantná myseľ... Mohol si povedať – toto nemá cenu, pôjdem inde, kde v lepších podmienkach budem rozvíjať svoj talent, ale zostal tu, v krajine a s ľuďmi, ktorých miloval. Rovnako si mohli stavitelia tohoto kostola povedať – tak za takýchto podmienok sa nám to neoplatí. To je dopredu stratené. Ale aj oni zobrali ten núdzový stav ako výzvu a z toho mála vzniklo niečo úžasné, čo obdivuje dnes celý svet.

Čo dalo túto vnútornú silu básnikovi a staviteľovi?

To, čo ich presahovalo, ich momentálnu núdzu – láska – k ľuďom, rodnej zemi, k Bohu.

Ťažkosti ktoré museli znášať im nezabránili, aby videli oveľa ďalej a oveľa viac, ako svoju

núdzu, ich pohľad bol upretý k Otčine, ktorá je v nebesiach. A v očakávaní slávnych vecí budúcich, vo viere v to, čo nás čaká a príde, pretavili túto budúcnosť a očakávanie na kúsok raja už tu na zemi, toho, čo obdivujeme dodnes.

Tak o tom hovorí aj apoštol Pavol v liste Rím: Utrpenia terajšej doby nie sú rovné budúcej sláve, ktorá sa má zjaviť na nás.

Tu nám svieti odkaz našich predkov: Neďívajte sa len na svoju momentálnu núdzu, nepozerajte len na seba, ale pozerajte na to, čo vás presahuje, majte pohľad upretý do budúcnosti, na slávne a veľké veci, na Otčinu, ktorá je v nebesiach, na toho, ktorý odtiaľ príde, aby nás vzal na lepšie miesto.

Ti nie je ilúzia, to nie je iba učenie cirkvi, to je realita, istota – IHS kríži a vzkriesení.

On vzal na seba tú našu najväčšiu núdzu, náš hriech.

Hriech je ten najstrašnejší vírus, ktorý nás učí hľadiť iba na seba, izoluje pred ostatnými, pred zdravými vzťahmi, dusí nás starosťami o materiálny blahobyť a úspech za každú cenu, chronickými obavami o svoje zdravie a budúcnosť. Infekcia spôsobená hriechom je smrteľná. Ale Kristus zomrel na kríži, aby sme my nemuseli byť stratení vo svojich zlyhaniach, a svojím vzkriesením nám dal istotu života, On povedal: Ako ja žijem, aj vy budete žiť. On našu najväčšiu núdzu, premenil na večnú slávu. Svojou milosťou a odpustením.

Táto realita vstupuje medzi nás cez vieru tých, ktorí to takto vidia a pretavia ju do vzájomných vzťahov, slova, hudby, poézie, umenia, ochoty obetovať sa pre druhých a im pomáhať, v ohľaduplnosti voči životnému prostrediu – nemuseli by, ale chcú, lebo vidia ďalej.

Dnešným dňom končí núdzový stav na Slovensku. Vďaka Bohu za to. Možno sme vďaka núdzi mohli poznať a zažiť niečo, čo by sme inak poznať a zažiť nemohli. Keby sme si z tohto obdobia odniesli aspoň jednu dôležitú skúsenosť – ohľaduplnosť – v slovách aj spôsoboch.

Keby nás táto núdza naučila, aby z nás nevyvieralo množstvo zlosti, ale skôr láskavosť, pokora, dobroprajnosť, odpustenie.

Dá sa to, ale len vtedy, keď zdvihneme svoj pohľad ďalej než sú naše problémy, keď sa odpútame od seba a priblížime k Bohu.

Vybavuje sa mi silné svedectvo jednej našej spolusestry. V pomerne mladom veku dostala zákernú chorobu. Jej blízki spravili možné aj nemožné, aby jej pomohli. Všetci verili a dúfali, že sa stane zázrak a ona sa uzdraví. Choroba nezadržateľne postupovala. Oslabený organizmus kolaboval. V jednom takom okamihu stratila vedomie. Zažila niečo, čo sa slovami nedá celkom opísať, videla nádherné, osobné, hrejivé svetlo, bolesť a strach zmizli pocítila hlboký pokoj a nekonečnú lásku. Ešte na chvíľu sa vrátila medzi svojich blízkych aby im odkázala: nebojte sa, ja viem kam idem. Odišla zmierená a v pokoji do nebeskej Otčiny.

Sme tu len pútnici, kráčame cestou ktorá je aj ťažká, aj neistá aj plná bolesti a trápenia a napriek tomu, môžeme prežívať radosť, pokoj, aj napriek pádom vždy nanovo vstávať a dostávať novú silu, odvahu kráčať po tejto ceste ďalej. To je možné len vtedy, keď máme pred očami cieľ. Domov v nebesiach. Nebeskú otčinu.

Na záver sa ešte na chvíľu vráťme k Andrejovi Sládkovičovi.

Básnik, pritlačený úzkosťou a bremenom choroby, predsa v živej viere v život a jeho víťazstvo skrze Ježiša Krista volá, prosí, aby zaznela všemohúca reč: „Lazar, pod' von!“

Hneď si však uvedomí tvrdú skutočnosť: „... *treba pozhovieť len chvíľku?! Ved' máličko len – a sám za Ním sa vychytím a uvidím Ho; uvidím, v čo verím*“. Pieseň končí víťazným fortissimom viery s víťaziacim Jóbom:

Viem, že Vykupiteľ môj živ je, a že v deň najposlednejší nad prachom sa postaví
a – bárs i kožu moju a telo červie rozvrtalo, vždy v tele svojom uzriem Boha;
ja si Ho uvidím a oči moje spatria Ho!

Tu, na Hronseckej fare vznikol tiež jeho nádherný a nezabudnuteľný text piesne Hojže Bože. Túto pieseň mu spievali aj nad jeho hrobom v Radvani, keď zomrel 52 ročný.

Dnes sme tu zhromaždení, aby sme vydali svedectvo o živote. Aby sme vydali svedectvo o láske, ktorá nás presahuje a o viere, ktorou vidíme slávne veci budúce, domov v nebesiach, poklady, ktoré sú večné a stále. Ktoré do nášho vnútra vstupujú často v najväčšej núdzi. Božou milosťou, vďaka Božej láske sa naša núdza premieňa na slávu večnosti.

Lebo diamant v hrudi nezhyne.

Amen.

Ján Hroboň, Hronsek 13.6.2020